

УДК 336:368

Теличко Є. М.

здобувачка вищої освіти на другому (магістерському) рівні

Сибірцев В. В.

доктор економічних наук, професор

завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кіровоград, Україна

ВПЛИВ ЧИННИКІВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ БРОКЕРІВ

В умовах воєнного стану страховий ринок України переживає системну трансформацію. Страхові брокери, як ключові посередники між страховими компаніями та клієнтами опинилися в ситуації підвищеної невизначеності, що пов'язано з порушенням логістичних ланцюгів, зростанням воєнних ризиків, зниженням платоспроможності населення та бізнесу. Водночас саме брокерські структури відіграють важливу роль у підтримці фінансової стійкості ринку, допомагаючи клієнтам адаптувати страхові продукти до кризових реалій.

Ефективність діяльності страхових брокерів визначається їхньою здатністю оперативного реагувати на зміни зовнішнього середовища, впроваджувати цифрові інструменти, підвищувати прозорість операцій та розширювати співпрацю з міжнародними перестраховиками. За таких обставин актуальності набувають питання оцінки впливу чинників воєнного стану на діяльність страхових брокерів України та визначення напрямів підвищення їх адаптивності й конкурентоспроможності.

У дослідженнях вітчизняних і зарубіжні авторів зазначається, що роль страхових брокерів у кризовий період полягає не лише у збуті страхових продуктів, а й у консультуванні клієнтів щодо мінімізації ризиків і забезпеченні страхових виплат [1; 3].

Аналітичні огляди Нацбанку України свідчать, що протягом 2022-2025 рр. брокери зосередилися на розвитку онлайн-продажів, підвищенні кіберзахисту даних та адаптації договорів страхування до нових ризиків - військових, евакуаційних, транспортних, медичних. Це зумовило перехід до гібридної моделі брокерської діяльності, яка поєднує дистанційні сервіси з персоніфікованим консалтингом [2]. В умовах воєнного стану діяльність страхових брокерів України повинна базуватися на принципах адаптивності, цифрової прозорості та соціальної орієнтованості. Сучасними інструментами розвитку мають стати: аналітика клієнтських ризиків на основі великих даних (Big Data); використання хмарних технологій для дистанційного адміністрування договорів; формування довіри через етичну комунікацію та швидке врегулювання страхових випадків; співпраця з міжнародними перестраховими фондами, що дозволяє підвищити платоспроможність і гарантії виплат. Розвиток цих напрямів сприятиме формуванню більш гнучкої та стійкої брокерської системи, здатної забезпечити захист інтересів клієнтів навіть за умов воєнних ризиків.

Порівняльний аналіз українських і зарубіжних практик свідчить, що адаптація страхових брокерів до кризових умов має спільні риси, проте суттєво різниться за масштабами технологічної інтеграції та регуляторної підтримки. У розвинених країнах ЄС і США брокери активно використовують predictive analytics (прогнозу аналітику), автоматизовані CRM-системи (програмне забезпечення для управління взаємовідносинами з клієнтами) та хмарні платформи для оцінки ризиків у режимі реального часу, що дає змогу швидко коригувати умови страхових програм і знижувати втрати клієнтів [4; 5]. В Україні, попри обмежені ресурси, брокери демонструють високу адаптивність і креативність, розвиваючи цифрові канали комунікації, співпрацю з міжнародними перестраховиками та запроваджуючи гібридні моделі обслуговування. Проте залишається потреба у створенні єдиної національної системи моніторингу брокерської діяльності, стандартизації цифрових

процесів і стимулюванні участі брокерів у програмах страхування критичної інфраструктури. Поєднання іноземного досвіду з українською практикою дозволить сформувати конкурентоспроможну, технологічно розвинену й соціально відповідальну модель страхового посередництва, здатну функціонувати ефективно навіть у період воєнних викликів.

До ключових чинників, що визначають умови функціонування страхових брокерів в умовах воєнного стану, належать: економічні, організаційні, правові, соціально-психологічні та технологічні. Зміст кожного чинника зображено на рисунку.

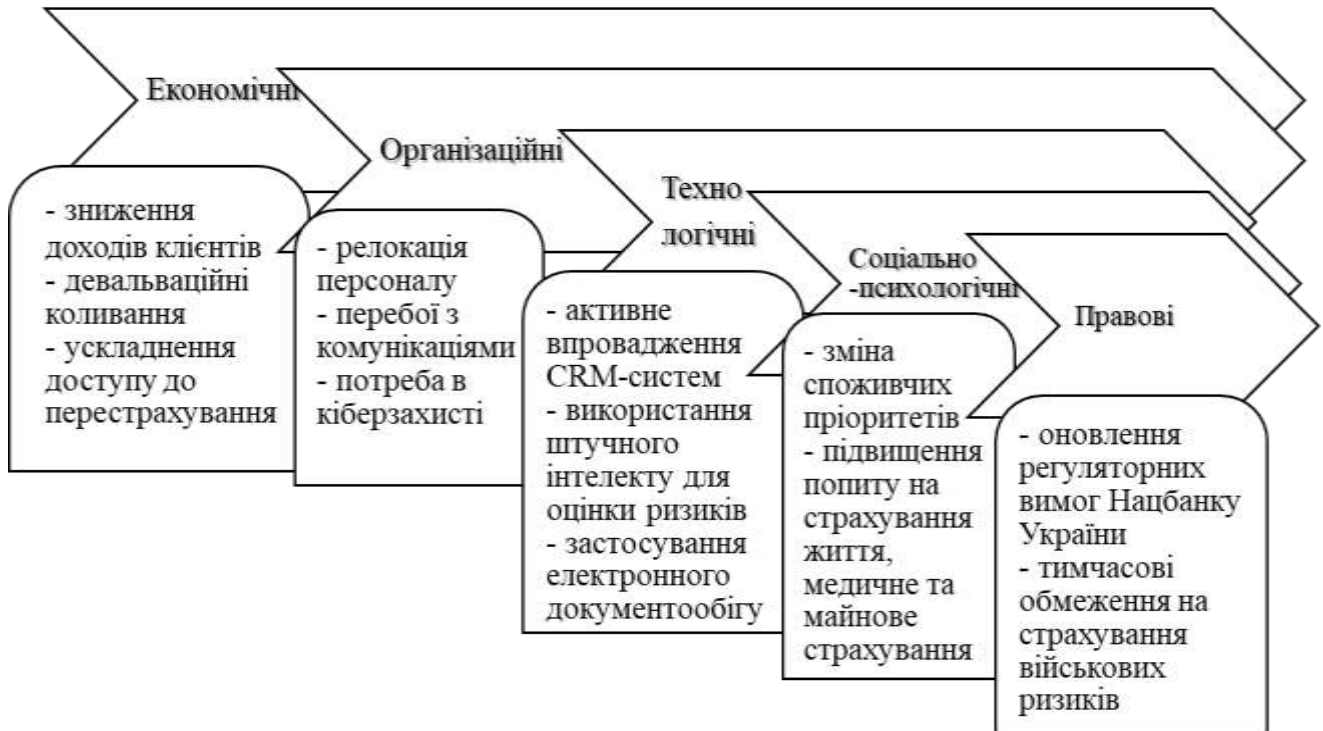

Рисунок - Ключові чинники функціонування страхових брокерів в умовах воєнного стану

Сукупність цих чинників спонукає брокерів переходити до нових форматів діяльності, заснованих на цифровій взаємодії, гнучкому управлінні ризиками та партнерських моделях з міжнародними страховими структурами.

У підсумку варто зазначити, що воєнний стан став каталізатором структурних змін у сфері страхового посередництва. Страхові брокери, пристосовуючись до нових викликів, активно впроваджують інноваційні технології, цифрові платформи та ризик-аналітичні інструменти. Водночас потребує подальшого вдосконалення державне регулювання брокерської діяльності, зокрема в частині ліцензування, стандартизації цифрових процесів та захисту даних.

Література:

1. Богріновцева Л., Бондарук О. Фінансова безпека страхового ринку: теоретичний аспект. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. 4. С. 216-226. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-216-226>
2. Національний банк України. Огляд небанківського фінансового сектору, 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-serpen-2025-roku>
3. Ткачук Л., Краус О. Вплив повномасштабного вторгнення на ринок страхування в Україні *Innovation and Sustainability*. 2024. № 3. С. 34-44. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.3.34.44>
4. Bräuchler, B., Arambewela-Colley, N., & Knodel, K. (2024). Conceptualizing crisis brokerage: brokering crisis or brokers in crisis. *Cultural Studies*, 39(2), 176–203. DOI: <https://doi.org/10.1080/09502386.2024.2437428>
5. Platzer, E.K., Knodt, M. Resilience beyond insurance: coordination in crisis governance. *Environment Systems and Decisions* 43, 569–576 (2023). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10669-023-09938-7>